

Megjelenik hetenként kétszer:

csütörtökön és vasárnap.

Felelős szerkesztő:

SZENDRŐI JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Sopron, Háromhátér 3.

TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Előfizetési ár:

Egész évre . . . K 8.—

Fél évre. „ 4.—

Negyed évre. „ 2.—

Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetéseket a lap kiadóhivatala megegyezés szerint felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Autonomiánk késlekedése.

(Cs.) Az autonomia, magyarul önkormányzat, igen kellemesen csengő szó; életörömmel, önbizalommal a hordozója s a függetlenségnek s evvel együtt a szabad mozgásnak s erőgyarapodásnak a biztosítója. Rabszolgaságban senkinek sincs kedve élni, gondnokság alatt állva senki sem fejthet ki önértéket, s a hol a vagyon gondozása idegen kezére van bízva, ott az bizony, ha el nem kallódik, nem is gyarapodik. Önkormányzat nagykorúsítást jelent. A nagykorúsítást vagy a törvényben megszabott életkor elérése hozza magával, vagy a felettes hatóságnak az a nyilatkozata, hogy az illető szellemileg ép, erkölcsileg olyan érett, hogy vagyonát önállóan okosan kezelni s a nagykoruak törvényes jogait kellőleg gyakorolni képes. Ha most ehhez a megállapításhoz kapcsoljuk a kérdést: hogy mi magyar katolikusok elég érettek vagyunk-e már az autonomiára? úgy gondoljuk, hogy bátran és jogosan felelhetünk reá igen-nel! Ha a mi fiatalabb testvéreink, a protestánsok, a mi szavazatunkkal már régen nagy-

koruaknak nyilvánították, s aggodás nélkül bízták kezükre vagyonuk s egyéb ügyeik kezelését, s ha erdélyi katolikus testvéreink is megnyerték azt, s az nem vált sem a vallás, sem a magyar nemzet kárára, sőt ellenkezőleg, akkor szegénységi bizonyítvány látszatát kelti fel az a tény, hogy a mi autonomiánk, önkormányzati jogunk törvénybe iktatása ígéretként a trónbeszédekben való szereplése dacára még mindig késik. Reméljük azonban, hogy a mi késik, az a magyar Sion őreinek kitartó sürgetése folytán soká el nem marad. Szükségünk van reá.

S mi, jóllehet mint régi jogos kívánságunk teljesítését mielőbb várjuk, mégis eddigi késlekedését nem tartjuk katasztrófális szerencsétlenségnek. Amit eddig a halogatással veszítettünk, s ezt nem lehet nem hangoztatni, az talán nem volt az isteni gondviselés számításán kívül. Évekkel ezelőtt egy protestáns főiskola igazgatójával utaztam. Szóba került a katolikus autonomia is. Az illető ur nem helytelenül úgy nyilatkozott: „Kérem, az az autonomia, a mit önöknek adni akarnak, nem a katolikus egyház szellemének meg-

felelő. Önöknél a kormányzat felülről lefelé történik. Nekünk jobban megfelel, mert mi alulról kormányoztatunk.“ De ez nem teszi nálunk az autonomiát lehetetlenné, hanem csak más berendezést kíván számára.

De még egy igen fontos lényeges pont van hátra, amely nagyon is megszívlelendő!

Nálunk az autonomia a hithez való hűség ragaszkodással s a hitbuzgósággal kell hogy karöltve járjon. Nekünk hitközömbös, nagyhangú szólásokból élő autonomiai tagokra, akik minden bizottságba bejutni szeretnének, hogy mindenbe beleszólhassanak, hogy a bátor hitvédő felszólalásoknak hangfogói, s a katolikus ügyek előbbre vitelének kerékkötői legyenek, nincs szükségünk. Hogy a katolikus autonomia keretei tényleg katolikus tartalommal legyenek megtöltve, oly katolikus intelligenciára van szükség, amely egyházát ismeri, annak fenséges tanaiért lelkesedik, értők bátran sikraszáll, s az egyház belső kegyelmi életéből, imából, istentiszteletből s a szentségekből s az egyházi fegyelem megtartásából kiveszi a maga lelki életének ápolására s a

Lourdesi zárandoklatom.

1913. május 1–15.

Irta: S. L.

Komolyan, összeráncolt homlokkal nézett szemembe a jó doktor bácsi. Azon gondolkodott, hogy mily szavakkal adja tudomra betegségem gyógyíthatatlan voltát. Pedig ez az aggodalom igazán felesleges volt. Fájdalmaim természetéből már régen levontam a következtetést, hogy emberi tudomány nem segíthet rajtam. Szívesen vettem azért a két kis mankóval felszerelt fűzőt, melynek az volt a célja, hogy még épségben levő hátszigolyáimat megvédje a már megtámadott és gyógyíthatatlan csigolyától. Betegségemet semmi sem enyhítette, de az Isten szent akaratában való teljes megnyugvás adott annyi erőt, hogy álmatlan éjszakáim kínjait panasz nélkül szenvedtem. Így vártam a tavaszt. A természet bontakozó szépsége közelebb hozta lelkemet Ahhoz, kinek hatalmát hirdeti harmatcsepp, virágszál. Új remények, új vágyak költöztek

szívembe és a Máriát dicsérő szép májusban már ott térdeltem a betegek Gyógyító-jának lábainál, ahol annyi szenvedő talál enyhülést, nyugalmat, életet.

Nehéz lenne eldönteni, melyik érzelem uralkodott szívemben, mikor anyaházunktól, kedves nővértársaimtól búcsuzkodtam. Féltem a nagy uttól, nem annyira magam, mint inkább Rosamunda nővér miatt, kinek betegsége sokkal előrehaladottabb volt, mint az enyém; örültem, hogy a boldogságos Szűz hatalmának megcsodált trónusához juthatok, reménnyel, bizalommal szállt előre lelkem a sziklabarlangba, mely a hívő lélek számára nagyobb kincseket rejtget, mint a világ összes aranybányái.

Április 30-án délután 5 órakor érkezünk Wienbe. Itt csatlakoztunk a főtiszt. Tóth János plébános ur által vezetett zárandokcsapathoz. Az uti fáradozások előzeképen egy kis lépcsőmászásban volt részünk. Az éjjeli nyugalmat az árvaházi kedves nővérek bécsi anyaházában élvezték, ahol igen szíves fogadtatásra találtunk. Másnap korán kelünk, hogy aranyat leljünk, hogy az 5 órai szent mise kegyelmeiben részesüljünk, hisz

nagy ünnepre, áldozó csütörtökre virradtunk. Szt. mise, szt. áldozás, reggeli s nyomban utána röpitett bennünket az autó a Westbahnhofhoz. A lépcsőnél egy ismeretlen, de barátságos uri ember várt reánk, Szabó László, budapesti lakos. Jelvényéről megismertük, hogy zárandokcsoporthoz tartozik. Bevezetett bennünket a váróterembe, ahol Tóth János plébános úrral találkoztunk. Ugyancsak itt ismerkedtünk meg méltóságos Horváth Gáborné bárónővel, aki igaz keresztény szeretettel gondoskodott a zárandokcsapat nőtagjairól, de különös gyengésséggel sietett a betegek segítségére. Megnyerő, kedves modorával meggyőzött bennünket a jelvény viselésének előnyeiről s azonnal fel is tűzte azt mellünkre. Meghatottan olvastunk a nemzeti színeinkkel körülölelt Mária-erem felirását: „Regnum Marianum“.

Királynőnk, Mária, országod gyermekei hódoló szívvel sietnek hozzád kegyeletüket nyilvánítani, testi-lelki bajainkban pártfogódat lelesdeni, s Neked újabb, örök hűséget fogadni.

A bécsi állomáson a zárandoktársak

Likőrök, pezsgők, borok, compotok, bonbonok, felvágottak, konzervek, szalámi és mindenféle sajtok legnagyobb választékban kaphatók

Gruber János

csemegekereskedésében

Megyei telefon 375.

Sopron, Várkerület 131. szám.

többi hívők épülésére az öt megillető részét.

Van-e erre megfelelő és elegendő katolikus intelligenciánk? Nagy sajnálatunkra azt kell felelnünk: eddig még nincs!

Miért? Mert eddig erre nem neveltek bennünket, s ha vannak bátor, hitvalló, tetőtől talpig igaz katolikus világi uraink, azok inkább maguktól nevelődtek!

Ezért a különféle katolikus köröknek és egyesületeknek éppen főpapjaink irányítása és pártfogása mellett arra kell törekedniük, programjaikba felvenniük, hogy oda hatnak, hogy katolikusaink az egyház szellemében, hitüket bevalló és gyakorló katolikusokká váljanak.

Ne legyen egyetlen-egy katolikus körünk vagy egyesületünk, amelyből a katolikus hit gyakorlása és ápolása hiányzik!

Vagy szégyen a Krisztus Jézus tanát s a katolikus hitet a világ előtt bevallani és gyakorolni?! Mi tisztelettel tekintünk zsidó férfi polgártársainkra, kik szombatjaikon oly buzgón látogatják zsinagógáikat s szinte tüntetőleg csoportosulnak és tartózkodnak előttük. Mikor fog a mi katolikus intelligenciánk ennyi hiűségeket kifejtteni?

Gondolkodjunk tehát felette: miért késkékedhet a mi autonomiánk s mi hasznunk lenne belőle, ha hitközömbös intelligencia kezébe kerülne? Továbbá: mi ezen tények megállapítása után a teendők?!

Kérelem! Minthogy több oldalról érkezett panasz, hogy a kézbesítés körül mulasztások történnék, tisztelettel kérjük kedves előfizetőinket, hogy minden egyes esetet a további intézkedések megtehetése céljából velünk sürgősen közöljék; és kedves tudósítóinkat arra kérjük, hogy törekvésükben minket hathatóan támogatva, tudósításaikat hozzánk mindenkor idejekorán eljuttatni kegyeskedjenek.

között főtisztelendő P. Cyrill karmelita perjel urat ismertük fel, ki szintén a betegek jószágos Anyjához íggyezett igazán szent vakmerőséggel, mert a hosszú, fárasztó ut — házi orvosa nyilatkozata szerint — végzetessé válhatott volna reá nézve.

Sietve helyezkedtünk el a számunkra rendelt különvonat fülkeiben, de vonatkozás miatt csak 8 órakor indulhattunk. A szep-lőtelen Szűz nevét vettük ajkunkra, erősítő szeretetét éreztük szívünkben, midőn kirobogott vonatunk Wienből Lourdes felé.

Mi tagadás benne, Bécs után éreztük valójában, hogy elhagytuk édes hazánkat. Nem mintha valami forró testvéri szeretet fűzne bennünket az osztrák fővároshoz, hanem hát egy kis sógorságot márcsak mégis el kell vállalnunk. Különben is itt találkoztunk össze mindannyian, akik egy cél felé törekedtünk. E perctől kezdve, hogy neki vágtunk a nagy világnak, oly igen éreztük, hogy együvé tartozunk. Barátságosan, bizalmasan tekintettünk egymásra, mintha azt akartuk volna mondani: nini hiszen mi már régi ismerősök vagyunk, ugyanazt a földet tapossuk odahaza, ugyanaz a föld táplál bennünket és már ott, már az osztrák határszélen kértük Nagyszonyunk áldását arra a földre, arra a sok vérrel áztatott, sokat szenvedett magyar hazára.

(Folytatása következik.)

A fény hatása szervezetünkre.

— Irta: Lendvai János, tanár. —

Kezdjük a télel. A fehér hótakarón intenzivebb a nap fénye, mint más évszakban. Amennyivel kevesebb sugár éri a téli időszakban a földgömb mérsékelt klímájának felületét, annyival kevesebb vész el belőlük a sűrűbb hideg levegő egyenletes rétegeiben. Nincs fata morgana, nincs délibáb. A sugarak legtöbbször pedig fehér színben verődik vissza a laza hótakaróról. Ismeretes természeti törvény, hogy a fehér fényben bennfoglaltatnak azok a színes és színtelen sugarak, amelyek a vegyületekre nézve bontó, illetőleg egyesítő hatásuk, egyszóval a kémiai hatású sugarak. Minél nagyobb mennyiségű fehér sugárban fürödtünk, annál gyorsabb és nagyobb arányú azoknak a vegyületeknek az elbontása, illetőleg újnak a kialakulása szervezetünkben, amelyek az anyagcserével biztosított életünk letéteményesei. Mindez azért, mert ily módon több kémiai hatású sugár érheti az ember testét. Azt most nem óhajtom tüzetesebben kifejteni, mennyire szükséges minden élő szervezetre a fény jelenléte. Kiki meggyőződhetik róla, ha gondol a pincékben csirázó burgonya, bágyadt, halovány színtelen vagy fehér hosszú-hosszú szárára, amely minden erejét a pinceajtó repedésén kétes színben beszűremkedő halovány fénynyaláb után való törekvésében emésztette fel, azért is lett oly hosszú a szára. Vagy elegendő rá gondolni a bányákba deportált szerencsétlenekre és azok egészségi állapotára.

Ami ezeknél leginkább hiányzik az a fény, illetve annak élettani hatása. Vészeségények, haloványok, lesóványodottak, idegeik működése lassú, felfogásuk tompa, szellemi életük renyhe. Nyáron az emberi bőr a hevesen tűző napsugarak hatására megbarnul. A fénynek e színező hatása nemcsak a vegyhatású sugarak eredménye, de az együttáható hő sugarak is előmozdítják a fény energia ily formájú vegyi megnyilatkozását a bőrsejtekben képződő festőanyag kialakulásánál. Télen kevesebb hő sugar kíséri a fehér fény sugarakat, nincs is azoknak olyan barnító hatásuk, de egyéb tekintetekben a téli napfény eleven ereje ép úgy munkálkodik mint nyáron. Működése hatásában bizonyos foku elváltozást hoz létre a hő sugarak csökkenése. Az a körülmény, hogy a vegyhatású sugarak többszörösen visszaverődnek a hótakaró felületi pelyheiben, terjedési irányuk kuszáltabbak, tehát hatásuk is szórványosabb. Amily jótékony a fény hatása az élet fenmaradására, ép oly káros, sőt végzetes lehet, ha az élő tömeg nagyságához arányitva túlnagy mennyiségben hat. Az embernek szüksége van bizonyos fokú hőre, hogy éljen és jól érezze magát; mihelyt a hő túlmenységben hatna, károsná válnék, megsülnének. A napfény vegyhatású sugarai magunk fajta lényeknek éppen elegendő mennyiségben rezgik a világ egyetemét körül, túlságosan azonban azoknak az élő lényeknek, amelyek elrejtözve a halálhozó fénytől más szervezetekben, sokszor az emberben is élnek le egyszerű életüket, mit sem törődve azzal, hogy jelenlétükkel az esetek túlnyomó számában a szállást adót ölik meg. A bacillusokat és a baktériumokat értem, valamint azokat a leg-egyszerűbb élő lényeket, amelyeket összefoglaló néven mikrobiumoknak nevezünk. A mikrobiumok eme szerencsétlensége éppen, ami szerencsénk. Ime maga a természet adja a kezünkbe az önvédő fegyvert. Egyszerűen kitesszük a testünket a napfény hatásának; ahol azt a fény éri ott nincs többé ellenség. A napfény eme fertőtlenítő hatása már régóta ismeretes. Van Tiegen, Koch, London, Pettenkoffer és más buvárok kísérleteikkel igazolták. Most már csak arról van szó, hogy a vegyhatású sugarakban gazdag napfényt miként használhatnók fel

a legcélszerűbben a fertőtlenítésre. Ruhát közvetlenül kitéhetünk a téli fény hatásának, a lakásokba azonban csak annyi fény kerülhet, mint amennyi az ablakokon, illetőleg nyitott ajtókon beférhet. Minthogy a téli fény visszaverődése a hó szerkezete miatt határozatlanabb, mint nyáron, amikor erőteljesebb is, nagyobb foku is, tehát télen több szórt fény kerülhet a lakásokba. Ez az ismeretünk arra indíthatna, hogy télen is éppen annyit szellőztessünk, mint nyáron vagy annál is többet, avagy legalább is az ablakfüggönyöket napsütéskor télen soha le ne eresszük. Testünket is legcélszerűbben úgy fertőtleníthetjük, hogy jól fűtött szobában az ablakon besütő napfénynek tesszük azt ki huzamosabb időre, hogy közvetlenül hasson, de nem a ruhán keresztül. Nyáron természetesen jóval kényelmesebb a napfény egészségügyi felhasználhatása.

Minthogy a vegyhatású sugaraknak egyéb jótékony hatása is van a szervezetre a fertőtlenítésen kívül, az orvostudomány csakhamar szolgálatába hajtotta különféle betegségek gyógyításánál és bámulatra méltó eredményeket ért el. Nem részletezem azokat az eljárásokat, amelyek mint kiváló gyógy-módok már régebben ismeretesek, mint amilyen a kvarc-fényt, a vas-fény gyógymód, a Finsen-eljárás, csak még egyre utalok. Legújabbban fényes siker koronázta a kékfénnyel való kísérleteket különféle megbetegedések esetében. Így a kezdő állapotban lévő gümőkört sikerült megakasztani, a legkülönfélébb hajhullásokat, a korai, a gombás, a koszos, a fagyufolyásos, korpás, körkörüörös hajhullásokat majdnem minden esetben sikerült megakasztani, sőt a kék fény a megmaradt hajszálakat megerősíti és a pehelyszőröket megvastagítja. A kék fény a Finsen-eljárással párosítva gyógyítja a vörös anyajegyeket, vizértágulatokat, a rezorrt. A kékfénykezelés nagy mestereinek újabb kísérletei a haj természetes színezése körül folynak; és ki tudja előre megmondani, hogy a fénygyógyítás mily váratlan meglepő fordulatot ölthet. Ennyit azonban mondhatunk, hogy érdekünkben áll érdeklődni a természet törvényei iránt. Ha kitekintünk az ablakon, a napfény ép úgy gondolkodóba ejthet és ép annyi jótékony hatással kecsegtethet még télen is, mint a mindent végigtisztító augusztusi záporosó.

Vasárnapi krónika.

Milyen stílusban alakítsuk át kápolnává a kulturpalota kertiházát.

Régi terve a Régészeti Társulat választmányának a múzeum kerti házának kápolnává való átalakítása egyházi régiségek elhelyezése céljából. Be is terjesztette Schármár Károly műépítész tervét az Országos Főfelügyelőséghez. Szakvélemények meghallgatása után azonban a Főfelügyelőség nem helyesli Schármár tervét, mert a kerti pavillont keletkezése korával ellenkező, román stílusban akarja átalakítani, vakolat architektúrával, amilyen sohasem volt. Leghelyesebbnek tartja a Főfelügyelőség a kis boltozat építményt úgy helyreállítani, amint az van, vagy volt, tehát barok vagy biedermeier stílusban. Akkor az építmény nem lesz falsificatum, vagy anakronizmus, mert az anyagnak és keletkezési korának megfelelő architektúrát kap. Ilyen kívülről vakolt, téglából épített karszerek polygon vagy kör alaprajzok hazánkban elég gyakran előfordulnak, hogy ne menjünk messze, itt van Sopronban a szt. Jakab kápolna. Ennek falai a régi renaissance és barokstílusú sírkövek jobban elhelyezhetők, belseje pedig csinosan kiképezhető oly semleges jelleggel, hogy abban középkori és barok oltárok is harmonikusan felállíthatók. A helyreállítás alkalmából tehát csak annyi változtatást kell csinálni, amennyi a belső megvilágítás

szempontjából szükséges. Ezen alapon kíván új költségvetést és tervezést.

Feltűnő azonban, hogy a szakvélemény a modern jellegben való vakolást a mai efemernek mondott izlés miatt veszedelmesnek tartja. Pedig aki a modern építészetet ismeri, meg kell vallania, hogy muló értékű próbálkozások mellett örökbecsű alkotásai is vannak. A nemzeti elemek erőteljes felkarolása a finn és skandináv nemzeteken kívül a magyar művészetnek is födicsősége. Nálunk az első átmeneti kísérlet pálmája Lechnert illeti meg, ki a kőbányai templom építésével először hirdette a nemzeti stílus jogosultságát és lehetőségét. Lechner pozsonyi Szt. Erzsébet-temploma pedig a magyar modern templomépítészettől bevégzett sikerű alkotása. Izléses, költői alkotás Jónás végtelenül bájos erdei kápolnája. (Fieber. modern művészet).

Mihályi Ernő főtitkár, a magyar nemzeti irányra hívta fel a legutóbbi közgyűlésen az illetékes körök figyelmét, hogy segítségére legyünk a magyar stílusnak szárnybontogató munkájában anyagi segítséggel, alkalomnyújtással. Ha minden korban úgy gondolkodtak volna, hogy csak történelmi stílusokban lehet építeni, átalakításokat végezni, akkor épen városunk bánta volna meg. Nélkülöznénk a gotikának igazán szép és meglepő nagyszámú alkotásait, a barockművészet termékeit, a bencés-templom kopott falai közé életet, melegséget vivő barockfelszereléseket, a régi gotikus szerkezetű domtemplomot egészen betöltő, ünnepies díszbe, pompába öltöztető barock-kori oltárokat, szószékeket, szobrokat, díszleteket stb. Új korok új stílust teremtenek a művészetben. Ha a régi koroknak volt bátorságuk új stílust alkalmazni, házaikon, templomaikon, berendezéseiken, csak mi a XX. század gyermekei bizalmatlankodunk magunkban s ha temetkezési csarnokra van szükségünk, még mindig ötszáz évvel korábbi stílusban építjük fel, anélkül azonban, hogy a gotikának szellemébe, abba a magasra törő, finom szellembe belehatolnánk s lesz abból a XX. századi gotikából egy egészet nélkülöző, három szélesen terpeszkedő, tagozatra szakadó, nyomott épület. Elhiszük, hogy ez a temetkezési csarnok nagyon praktikus, szolid épület, de hogy az esztétika törvényeinek nem felel meg; azt is bátran kijelenthetjük, mert minden szépségnek alapítványa az egység a szerkezetben. Mikor tehát egy új építkezési, illetőleg átalakítás előtt állunk, mely hivatva lesz korunk izlését századokon át hirdetni, amint hogy a régi gotika, a bencés templom, a Szt. Jakab, Szt. Mihály, Szt. János stb. kövei is immár öt-hatszáz éven át hirdetik koruk fejlett izlését, kérte azon indítványhoz, hogy a kerti ház modern, nemzeti stílusban alakítsuk át, abban, amelyet Lechner Ödön keze a modernnek nevezett efemer értékű irány szintje fölé emelt s melyet Jónás, Boroszkai, Vigand, Gott, Márkus, Medgyaszay, Nagy Sándor stb. hazai művészek felkarolnak s tökéletesítenek. Lépjenek érintkezésbe ez irányban a Főfelügyelőséggel, kérjék támogatását a kerti ház modern, nemzeti stílusban való átalakításához. Hadd hirdesse a kápolna az utókor előtt, hogy Sopron ma is méltó művészeti múltjához s nemcsak megértő lélekkel nézi a jelenkor művészi törekvéseit, hanem pártolja is. A közgyűlés rövid vita után oly értelemben fogadta el az indítványt, hogy a május 2-án városunkba érkező báró Szalay Imre főfelügyelővel tárgyalni fog a kerti ház modern, nemzeti stílusban való átalakításáról. Érdeklődéssel várjuk a tárgyalás eredményét.

Egy csinosan butorozott udvari szoba Színház-utca 11. szám (II. em.) alatt május 15-től kiadó.

Hirek.

A király állapota. A király az elmúlt éjszakát rendkívül jól töltötte. Zavartalanul aludt s álma üdítő volt. Hurutja tünetei nagymértékben visszafejlődtek, hangulata kitünő; azt lehet mondani, hogy a felség állapota majdnem normális.

Virágnap. Tavaszi napsugár harmatos orgonabokrok lilás fürtjeit csókolja; kóbor szellő jár-kél, bekopogtat ezer ablakon, hogy hirtül vigye gyors, szerencséskezű, szeretett főkapitányunknak a város ellen tervezett kedves merényletét. Szép, virágos keretbe foglalt óriási plakátok már mosolyogva hirdetik a Városszépítő-Egyesületnek a mai napra, azaz május hó 3-ára kitézett nagy virágnapját. Továbbshuhanó, suhogó szellő végiglejtven illatozó almafák hófehér virágain, hull földunkra a sok ezer virágzirom. Virágok járva családás tuskéje ne vérezze virágoskedvű urhölgyeink s liliomfehérelkű leánykánk gyöngé, érzékeny szívét. Lábuk nyomán fakadjanak virágok, dús siker rózsái, hogy szépítő-egyesületünk kertjét rózsalugassá, Sopront virágvárossá varázsolhassák. Csak eső árja virágok ezrért el ne hömpölygessen. S ha szakadna a zápor, virulnak, kikapannak majd a virágok május 10-én. De kívánunk a szép vállalkozás sikere érdekében, az ünnepély méltó kerete gyanánt hideg, zimankós idő helyett ragyogó verőfényt, tomboló orkán után lágyan suttogó déli szellőt, boldogan csattogó madárdallal. Hogy Sopron városnak impozáns módon nyilvánuló áldozatkészsége alapján szeretetreméltó rendőrfőkapitányunk a Szépítő-Egyesület virágos keretében misszióját boldogan, érdemdús sikerrel teljesíthesse.

A Soproni Nőtisztviselők egyesülete legközelebbi, május hó 5-én, tartandó összejövetelét a Sopron és Vidéke Gazdasági és Hitelszövetkezete helyiségében (Ógabonater 26) fogja megtartani. Az összejövetelem R u h m a n n dr. tanár felolvasást tart, mely iránt a tagok között máris élénk érdeklődés nyilvánul.

Május elseje. A szociálisták följegyzése szerint most lesz negyedszázados évfordulója annak, hogy a munkások ezt a napot választották ki saját ünnepjükné s azt minden küzdelemmel megtartani igyekeztek. A munkaadók ezt persze nem respektálták s ezért nem egyszer összetűzésekre került a sor. Közbe kellett lépni a rendőrségnek és a katonaságnak is s ez az oka annak, hogy a szép, fehér virágos májusról, mint véresről beszéltek, mely tüntetésekkel, pusztítással s véres összetűközéssel jár. Hogy idővel belátták a munkások is: éles a penge, dőf a szurony s halált szór a puskagolyó — redukálódtak az igények és a lángoló érzelmek legfőleg csak kis tüntető felvonulásban, bűtfelejtő mulatozásban nyilvánultak, szóval: a máskor kiszámíthatatlan végű munkásünnep ma — kis piros szekfünek bár a gomlyukba való kitézése s harsány hangú zeneszó közben való felvonulás mellett, de — már a béke jegyében folyik! A soproni munkásokról is az a hír kelt előzően szájról-szájra, hogy ünnepüket az idén nagyobb arányokban készülnék megülni! Igaz, hogy beszűntették elsején a munkát, de, helyesen: a csöndes fölvonuláson kívül egyéb nem történt. És mintha az időjárás sem akart volna a tüntetőknél kedvezni: május elsején öt óra tájban sűrű, sötét felhők tornyosultak az ég boltjára s óriási forgószél után megereidtek az ég csatornái... Ekkor pedig csak mégis legjobb fődél alatt csöndesen pipázni.

Temetések. Megemlékeztünk már arról, hogy Rohonczy György báró, nyug. lovassági tábornok, elhunyt. Április 30-án délután temették el Felsőpulyán nagy katonai pompa mellett. Sopronból a temetésre kivonultak a tüzérek és a huszárok. A katonai vezénylet Willering soproni

vezérőrnagyra volt bízva; nagyobb katonai küldöttség Szombathelyről s Kőszegről is részt vett. A megyét Hajas Antal alispán, Fertő Jenő főjegyző s Pleininger József főszolgabíró képviselték. A temetési szertartást katonai lelkes végezte. Mikor a koporsót sirba bocsátották, a tüzérek ágyúinak dörgése reszkettette meg a levegőt. Elhunytunk kívánságához képest az erdőben egy magaslaton ástak sírt, mely fölött családi síremlék fogja Öfelsége érdemes tábornokának nyugvóhelyét jelölni.

Suess Ede tanárt, az osztrák tudományos akadémia volt elnökét, utolsó kívánságához hiven, sopronvármegyei kedves nyaralója mellett, Márczfalván, temették el. Hajas Antal alispán koszorút helyeztetett a megye lelkes barátjának ravatalára. A végtisztességben küldöttségileg vett részt a megye, Márczfalva község. Az ottani egyesületek mindig bőkezű pártfogót vettek el a világhírű tudós halálával. Bécsben kedden délután ment végre a gyászszertartás a legegyszerűbb módon. A gyászházban csak a tudományos akadémia küldöttsége és még néhány személyiség jelent meg. Beszentelés után a holttestet Márczfalvára szállították, ahol a temetésen az osztrák kormányt Huttarek kultuszminiszter képviselte, Töpler Kálmán pedig Sopron várost, a vármegyét pedig Blaschek Vilmos soproni főszolgabíró és Czifrák József nagymartoni főszolgabíró. A ravatalra szép koszorút helyeztek ezen fölirással: Sopronvármegye közönsége, a nagy tudós és lelkes jóakarójának. Ezenkívül Hajas Antal vármegyei alispán még a családhoz mélyérzésű részvétáviratot intézett. Megjegyezzük még, hogy a temetés alkalmával beláthatatlan sokaság lepte el az utat, a merre a gyászmenet haladt. Bécs tudományos világa tekintélyes küldöttség által képviseltette magát. Megjelentek dr. Böhm-Bawerk titkos tanácsos, a wieni tudományos akadémia jelenlegi elnöke, ki bucsuztatót is mondott a sírnál. Az egyetem rektora Wettstein tanár udvari tanácsos szintén beszédet tartott. A filozófia fakultás elnöke — dékánja — dr. Wegscheider tanár, hasonlóképpen gyászbeszédet mondott. Továbbá: a kormány képviseletében lovag dr. Huttarek kultuszminiszter. A geológiai társaságot Gattner udvari tanácsos, a budapesti földtani intézetet Schaffranik udvari tanácsos képviselte. Grofortini Rosenberg, Mária Raineria főhercegnő udvarnagya. Herhammer wieni alpolgármester. A. S. Bayer a tudom. akad. részéről. Dr. Koczber miniszter. Az udvari könyvtár igazgatója stb. A szebbnél szebb koszorúknak — vagy 80 drb — alig találtak helyet. A vendégek részben automobilokon, részben vonaton tértek haza.

Fontos miniszteri rendeletek: Az iskola-épületekről; a hitoktatás nyelvéről. Jankovich kultuszminiszter két fontos rendeletet bocsátott ki, melyek mindegyike sok surlódási anyagot fog kiküszöbölni az állam és a hitvallásos iskolafentartók között. Mindkét rendelet a románokkal folytatott paktumtárgyalások folyamán, de az mitsem von le azok üdvös voltából. 1. Az egyik rendelet tüzetesen felsorolja az iskola-épületekre vonatkozó követelményeket s ezzel utját vágja sok oly zaklatásnak, melynek eddig az iskolafentartók vagy építők mindannyiszor ki voltak téve. A rendelet épp ezért hatályon kívül is helyezi a korábbi rendeleteket, melyek a kisedővői és népiszkolai építkezés tárgyában adattak ki. Az új rendelet pedig első részében külön rendelkezik a már fennálló iskolaépületek követelményeiről, a második részben pedig külön az új iskolák építéséről, ezzel is bizonyos könnyebbséget akarván teremteni az iskolafentartóknak. 2. A kultuszminiszter második rendelete a hitoktatás nyelvéről intézkedik a népiszkolai tanintézetekben. Hatályon kívül helyezve az 1908-iki rendeletet, megengedi, hogy a népiszkolai in-

tézetekben, ugymint az elemi népiskolák hat osztályában, a felső nép- és a polgári iskolákban, a tanító- és tanítónőképzőkben a hitoktatás a tanulóknak anyanyelvén történhessen. E rendelet nagyban elő fogja mozdítani a hitoktatás sikerét, ami a nevelésnél rendkívül fontos szempont. A miniszter rendeletét tehát csak örömmel üdvözölhetjük.

Háztartástanfolyam Rábacsanakon.

Szép ünnepesség keretében tartotta meg a rábacsanaki állami háztartástanfolyam záró vizsgáját április 28-án. A vizsgálaton Gyulay Károly földm. iskolai igazgató elnökölt. Megjelentek rajta a vidékről Nitsch Árpád pápai kamarás, magyarkereszturi plebános, Gerwein János körjegyző, Varga János árpási adminisztrátor, Leisztlinger István szilvási plebános, Böjtös Jenő farádi földbirtokos, bíró, Németh Gyula a farádi gazdaszövetség elnöke, Füzy Ede körjegyző; a helybeliek pedig igen nagy számmal. Mindnyájan a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták azokat a pompás feleleteket, melyeket a növendékek háztartástanból, neveléstanból, egészségstanból, tejgazdaságból, baromfitenyésztésből, konyhakertészetből és sertésenyésztésből adtak. Úgyanakkor a tanfolyam gyakorlati részéből kiállítást rendeztek az egyik iskolában. A terem falait köröskörül elfoglalta a szebbnél szebb fehérnemű és felsőruha. A beállított asztalokon pedig különféle ételek és sütemények mosolyogtak a látogatókra. Kiváló izlésre vallott az egész rendezés. . . . Tekintve azt, hogy a tanfolyam — beleértve a husvéti ünnepeket is — csak két hónapig tartott, az eredmény igazán kitünőnek mondható és dicséretére válik Tetzl Lujza és Hajnal Vilma tanítónőknek. Huszonhárom leány vett részt mindvégig a tanfolyamon és összesen 248 darab ruhaneműt varrtak. A vizsga végeztével Németh Pál plebános, gazdaszövetségi elnök mondott köszönetet a földm. miniszter urnak, Gyulay Károly igazgatónak és a vezető tanítónőknek a tanfolyam rendezéseért.

Ügyvédi iroda-megnyitás. Szegő Hugó dr. nyug. járásbíró május hó 1-én Ógabonater 6. szám alatt ügyvédi irodáját megnyitotta.

Végre egy pályázó. Az „Alkotmány“-ból olvassuk: Jelentettük annak idején, hogy a Sopron városánál hirdetett mérnöki állásra nem akadt egyetlen pályázó sem. A mai nap folyamán egy Sz. Ferenc nevű állítólagos bányamérnök beállított dr. Töpler Kálmán polgármesterhez és kijelentette, hogy ő hajlandó a mérnöki állást elfogadni. Egyben előadta, hogy ő most igen meg van szorulva, miért is egy kis segítséget kér. A polgármester ki is utalványozott neki 20 koronát, az alkalmaztatás tekintetében pedig a tanács rögtön összeült és elhatározta, hogy egyelőre napidíj mellett alkalmazza Sz. Ferencet. Mikor ez megtörtént és Sz. el akarta hagyni a városházát, egy kis baj történt. A rendőrség ugyanis a mérnök urat letartóztatta. A mérnököt, aki az „Aranykakas“ fogadóban volt megszállva, bejelentette a fogadó tulajdonosa, amint ez kötelessége is s a bejelentő hivatalban kiderült, hogy Sz. Ferencet okirathamisításért körözik. A letartóztatott mérnököt átkísérték a királyi ügyészséghez. Mindenesetre érdekes, hogy míg a hirdetett pályázatban a pályázótól a születési, erkölcsi bizonyítványt, eddigi alkalmaztatásának kimutatását stb. követelik, addig Sz. Ferencet alig egy félóra alatt, minden irat nélkül alkalmazták s ha a kellemetlen incidens nem jön, Sz. már holnap el is foglalhatta volna állását a városnál.

Adótárgyalások. A vármegyeház kistermében a f. évi április 14-től kezdődő s május elsejéig tartó III. oszt. kereseti adótárgyalások befejeződtek. Ezen tárgyalások a soproni járásban és Ruszt sz. kir. városban lakókra vonatkoztak. Elnöke: Ulllein József kir. tanácsos, hely. elnök: Gazdag Sándor nagyczenki gözmalom-

tulajdonos. Schiff Izidor nagykereskedő Sopronkeresztúrról, Kirchknopf Mihály ágfalvai földbirtokos, Pichler József fertőrákosi korcsmáros mint bizottsági tagok szerepeltek. Az ügynek talentumos előadója: Mikó Lajos pénzügyi fogalmazó és a bizottságnak jegyzője: Gombás Andor volt. — Sopron városában pedig ezen adótárgyalások május hó első napjaiban kezdődnek. Elnöke lesz: Szilvási Márton udvari tanácsos, előadója pedig: Kovácsy Sándor pénzügyi titkár.

A munka ünnepe. A soproni szociáldemokrata munkások ezidén is épúgy mint az előző években május 1-én munkáünnepet tartottak. Délután 2 órakor gyülekeztek a Sass-féle vendéglő előtt, ahonnét elindult a piros szegfűs, ünneplőbe öltözött munkások serege. Elöl a feldiszitett kerékpárosok és a hadastyán-zenekar haladt, utánuk a munkások külön-külön szakmacsoportjai. A menet a Várkerületen, Színház-utcán, Erzsébet-utcán és a Deáktéren át a városligeti villa-vendéglő kerthelyiségeibe ment, ahol Kellner Sándor magyar és Wajditsch Béla párttitkár német nyelven méltatták május elsejének a jelentőségét, amely után tánc következett. E munkáünnepre való tekintettel sem a helybeli, sem pedig a fővárosi napilapok nem jelentek meg.

Választmányi gyűlése volt nemrég Szilágyi Imre agilis alelnök vezetésén alatt a SFAC-nak, melyen örvendetesen tudomásul szolgált, hogy a football játékok iránt a soproni közönség érdeklődése mindinkább emelkedik, mit igazol az, hogy a mérkőzéseket látogatók száma most már mindig megközelíti az ezret. Még fokozódni fog bizonyára az érdeklődés, ha készen lesz majd a terve vett új tribün. Érthető is a támogatás, mert Ladányi Géza titkár elsőrendű csapatokat hívott mérkőzésre. — Május 3-án az osztrák-magyar válogatott mérkőzésre való tekintettel nem lesz match, de már 10-én a pozsonyi PTE, Nyugat-magyarország egyik legerősebb csapata játszik. Ezt a csapatot a következő héten a szombathelyi SzSE követi, utána a győri ETO jön Sopronba. Látogassuk tehát a mérkőzéseket, hogy a klub törekvését anyagiak terén is siker koronázza.

Május 1-én áthelyezem üzletemet a Várkerület 115. szám alatt lévő eddigi Gruber-féle csemegeüzlet helyiségébe, miután mostani, a Müller P.-utcában lévő bolthelyiségem nem elég tágas üzleti forgalmam lebonyolítására. Költözködésem miatt az összes jelenleg raktáromon lévő perzsa szőnyegek, arany- és ezüsttárgyak, ékszerke mélyen leszállított árban kerülnek eladásra. Minden törekvésem odairányul, hogy nagyon tisztelt vevőim legkényesebb igényeit is minden tekintetben kielégítem. Becses pártfogásukat a jövőre is kérve, vagyok tisztelettel Rosenstingl József aranyműves, régiség- és ékszerkereskedő.

Gabona-árak. Buza 26:80—27:40, rozs 18:80—19:00, árpa 17:00, zab 26:60—17:00, tengeri 16:60—17:00, széna 7:00—10:00, szalma 5:40—6:40.

Ország-világ.

A trónbeszéd. A király képviseletében Ferenc Ferdinánd trónörökös nyitotta meg ünnepélyesen a delegációkat. A trónbeszéd egy mondatban emlékezik meg a külpolitikai helyzetről, azt mondván, hogy „az országos bizottságok legutóbbi üléséhez óta a nemzetközi helyzet feszültségében újabb lényeges enyhülés állott be“. Szól a hármasszövetségről is, majd az albán trón betöltésére való kitérés után röviden indokolja a rendkívüli haditengerészeti terhet, amelynek viselését elkerülhetetlennek mondja, „tekintettel arra a gyors haladásra, amely az összes államok hajóhadának fejlődésében mutatkozik.“ A trónörökös érces hangon

folyékony magyarsággal olvasta fel a trónbeszédet. A delegátusok nagy örömmel tapasztalták, hogy a trónörökös kitünően beszél magyarul. Különben ugyanezt mondják azok is, akiknek a pályaudvaron volt alkalmuk a trónörökösrel beszélni. A trónbeszéd után a trónörökös, midőn a király állapotáról beszélt a megszólitottakkal kijelentette, hogy a király állapotában örvendetes javulás állt be.

A pápa és a király. A pápa ma fogadta a magyar Szent Mihály-zarándoklat résztvevőit és miután megáldotta őket, külön meg is említette, hogy nagyon örül annak, hogy ismét jobb híreket hall I. Ferenc József egészségi állapota felől.

A nagybeteg Kossuth Ferenc. Aggasztó hírek érkezik Kossuth Ferenc állapotáról. Fokozza a veszedelmet, hogy alig tud táplálkozni, kedden reggel mindössze két ujjnyi teát ivott. Az orvosok általában igen súlyosnak tartják állapotát, főként az étvágytalanság miatt előállott gyengesége következtében. A nagybeteg mellett állandóan ott tartózkodik a felesége és önfeláldozó szeretettel ápolja. Ujabbi értesítések szerint az orvosok a beteg felgyógyulását remélik már.

Összeesküvés. Durazzóból jelentik, hogy ott elágazott összeesküvésnek jöttek a nyomára, melynek feje Ismail Kemal. Az összeesküvés célja az új fejedelem elűzése, a fejedelemség megbuktatása, azután Svájc mintájára köztársaságot akarnak szervezni, melynek elnöke Ismail Kemal bey lenne. Számos szenzációs letartóztatás történt; a hatóságok széleskörű nyomozást indítottak.

Szerb kikötő. Nagyfotosságu megegyezés jött létre Athénben a szerb és görög kormány megbízottai között. A megegyezés értelmében Szerbia szabad zónát kap a szalonikii kikötőben az átviteli árak szállítására. A megegyezést szerb részről Stojanovics volt földművelési miniszter írta alá, aki Athénből már visszautazott Belgrádba.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. H. J. Temesvár. Hogy nálunk sikerül-e valóban új életet teremteni, a jövő titka. Ha vitorlákat azonban ily szelek duzzasztják, bizonyára röpködni fog gályánk. Ily őszinte, igazságos nyilatkozatokból máskor is kérünk. Köszönjük. Legközelebb már belemarkol Új Életünkbe s viszi hajónkat „kifeszített vitorlával, előre!“ — **Honvéd.** A gyémántot kissé megcsiszoltan legközelebb koronánkra tűzzük. — **„Egy küldöttséghez.“** Hálás köszönettel vettük legközelebb. . . . Addigra is: az egész szorosban az élethez tartozik? Mindjárt e vérző sebbel — minden cseppel, betűről-betűre parancsolja? . . . Vagy tán egy-két kitélre, nemes lélekre vallón: az Isteni szeretet által parancsolt megbocsátás, jóság selyemkendőjét boríthatók? — **B. O. Csepregtömés.** Minthogy főlhívásomra a kiadó a lapot már kezdettől fogva küldötte, az újabb expediciólástól tán eltekint-hetünk? Ha esetleg mégis nem jutottak volna kézhez, az elküldés iránt pótlóan intézkedni fogunk. Az összeget átadtam; közöni velünk a kiadói hivatal! — **Dr. W. J. Balf-fürdő.** Azt a kijelentést tettem a kiadó: egy koronába kerül egy! — **K. F.-né Sopron.** Váltig bizonyítjuk: hiszen mindig pontosan küldik. — **M. N. Sopron.** Megkaptuk, hálaosan köszönjük: boldogság fénye ragyogjon érte lelke mélyébe! Dehogy is mertünk volna a liliummezőn kaszával hadonázni. Kérjük azonban, mihelyt lehet, a többi virágot. Együttal pedig: szabadjon kellemes, boldog névünnepeket is kívánni. — **N. P. Rábacsanak.** Már a mai számban készséggel hoztuk. Nagyon köszönjük. Bárcsak ily kedves, szép referádákat máskor is kaphatnánk és másoktól is! Elvégre tán csak mégis mozdulni fog a tetszhalott?! — **K. J. Feisőrámcz.** A próba fogja megmutatni nagy lelkesedésünket, magasabb célunkat. Csak erőnk győzze és ne hagyjanak soha cserbe. A legszebb reményekkel nézünk a szépen biztató jövő felé. — **W. D. Császár.** (Kom. m.) Szíves, elismerő nyilatkozata új erőt önt lelkünkbe; új eszmék tüztől áthatva új tettekre sarkal. A legszebb gyöngy a koronánkban: „hogy nagyon tetszik az ír á ny! Ilyen lobogó kell. Lengjen bátran, szabadon!“ Vannak tán néhányan, kik azt mondják: túlságosan vallásos színezetű s hogy fellegetek hasító tekintetünk az Égben keres újabb hazát. Nagyon természetes. Legyünk büszkék mi voltunkra. S ne akarjunk négykézláb módjára csak a föld rögehez tapadni, hanem, mert hiszen nemcsak testünk, de magasan szárnyaló s örökké élő lelkünk is van: élő hitünknek mély át-érzése, nyílt bevallása mellett, tiszta, égi eszmékért hevülten minden érzelmünk, gondolatunk, sóhajunk önkénytelenül, hóféhér galambszárnyon föl, csakis az Égbe tör!

Közgazdaság.

Alakítsunk hitelszövetkezeteket!

Egyszer egy arab utjában egy elhulló-félben levő lóra akadt. Szegény pára sokat szenvedhetett, mert egy sereg légy lepté el, amelyek mindegyike teleszívta magát a ló véréből. Az arab szíve megesett a szenvedő állaton; elhessegette róla a szivtelen legyeket. Nagy volt azonban a csodálkozása, amikor a ló fájdalmas hangon ezeket mondta neki: „Ha Allah-hoz megyek, nem könyörgök érte, mert nem tettél jót velem. Az elhessentett legyek már beteltek, többet nem kínoztak volna! de most újak jönnek gyötörni. Ujra végig kell szenvednem, a régi fájdalmakat. Jobb lett volna, ha talpra állítottál volna, ehhez adtál volna erőt, akkor a régi kínozókat is leráztam volna, az újakat is elrezzenthettem volna, de így el kell pusztulnom.“

A magyar népet is sok szivtelen kinozza: az uzorások; a pénzsorának és áruzsorának ezer tipikus alakja. Sok helyen elhessentettünk már többet; de teljesen csak akkor kezdjük meg nézetünk szerint a segítséget, ha a népet hitelszövetkezetekbe tömörítjük, mert ezekkel erőre kap a nép, talpraáll magától.

A hitelszövetkezet gazdaságilag függetleníti a magyar népet. Kevés kamattal, kis költséggel kölcsönhöz juttatja bárminő pénzváltás, legyen is. Talán soha nem volt még olyan tartós a pénzváltás, mint az elmúlt másfél év alatt. Megbukott 500 takarékpénztár. Sok szegény ember keservesen gyűjtött fillérei veszték el örökre. Az Országos Központi Hitelszövetkezet 2400-nál több szövetkezte közül nemcsak nem bukott meg egy is, de meg olyan sem akadt, hogy a betéteket első kérésre kifizetni nem tudta volna. Minő életrealitás! A régebbi szövetkezetek közül több volt, amely a válság alatt sem szedett 6%-nál nagyobb kamatot, volt olyan is, amely 5 és 1/2%-ra is adott pénzt. Ha nehéz viszonyok között is így működhetik egy szövetkezet, minő eredményt érhet el kedvező időben?

Hogyan festenek az elhangzottak számokban? Csornán úgy 6 millió korona körül van a kisemberek betáblázott adóssága. Tegyük fel, hogy ennek 2/3-a vagyis 4 millió korona a legolcsóbb kölcsön. Hogy milyen kamatúak, én szememmel láttam; de rám nézve a legkedvezőtlenebb esetet veszem, a 2 millió nagyobb kamatú, amely a válság alatt legalább 7 és 1/2%-os volt. Azt nem is említem, hogy volt 8%-os is 2%-os, 3%-os költségekkel. Ha ezt a 2 milliót a hitelszövetkezet bonyolíthatta volna le, akkor a kamat 7% mellett felment volna 140 ezer koronára. De mások bonyolították le legalább 7 és 1/2% mellett, így a kamat 150 ezer korona volt. A nép tehát csak kamatban 10 ezer koronával többet fizetett; míg hitelszövetkezetnél ez mind a népé maradt volna. Lett volna utána a hitelszövetkezetnek 1/2% haszna, az 2 milliónál szintén 10 ezer korona; de az is a népé!

Mennyi költség lehetett a 2 millió korona után? Egy tagunk 850 koronás kölcsönét konvertálta, az 45 korona bélyeg és betáblázási költséget fizetett. Nálunk fizetett 3 korona 20 fillért. De tegyük fel, hogy ha a takarékpénztárnál 1000 koronánál csak 30 korona is a felvételi költség, hitelszövetkezetnél pedig szabályaink szerint 3 korona 20 fillér, mennyi marad 2 milliós kölcsönnél a megszorultak zsebében. 2 milliónál 1000 korona után 30 korona költség, az kerek 60.000 korona, míg 1000 korona után 3.20 korona költség csak 6400 korona. Tehát hitelszövetkezeti 2 milliós kölcsönnél 53.600 koronával kevesebb a költség. Majdnem kifizethetnők ebből Csorna pótdóóját. Ennyi maradt volna meg a szegény adósoknak.

Ha pedig ki akarjuk számítani, hogy a fentebb említett évenkénti 2-szer 10.000 vagyis 20.000 korona 30 évig csak 4%-os kamatos kamat mellett mennyire megy, azt találjuk, hogy 1,121.699 korona. A megmaradt költségekből csak 50 ezret tőkésítve 30 évig 4%-os kamatos kamat mellett 162,169.90 korona tőkét szerzünk. Összesen megtakarítottunk volna 30 év alatt 1,283.868 koronát. Ebből én szívesen kiutálnék 120.000 koronát a kórház hiányzó költségeire, 150.000 a plébánia templomra, 13.000-et a szegényalaprak, 1.000.000 korona kamatából fizetnők az iskola költségeit, a megmaradt összegből megjutalmaznók a szegény szorgalmas tanulókat. 1.000.000 koronának évi 4%-os kamata rámenne 40.000 koronára. Ebből 20.000 untig elég volna népiskoláinkra; 20.000-rel pedig évenként szívesen támogathatnók Csornát, hogy az annyira szükséges középiskola gond nélkül működhessék.

Ezek ugyebár álmok? Pedig a fenti összegek nem álmok, nagyobbak is összegyűltek a kölcsönök lebonyolításánál, de nem a nép kezében. Ha csak a fenti összegek állhatnának is rendelkezésünkre, sok dolog nem okozna fejtörést. Csorna népe, de Rábaközé is ma vagyoniilag nagyon független volna.

A napokban jutott kezembe az Országos Központi Hitelszövetkezet 1913. évi jelentése. Ebben látom, hogy pl. Somogy-megye népe szövetkezeteiben közel 9 millió korona fölött rendelkezik. Hol volna ez hitelszövetkezetek nélkül? Nem tud-e ez anyagi erőt adni? Nem lehet-e ezzel sok telhetetlen legyet elhessenteni és az újakat elrezzenteni? *Bilovits István.*

Vendéglő átvétel és megnyitás.

A n. é. közönség tudomására adom, hogy a Wurm-féle vendéglőt **Ógabonater 22. szám** alatt átvettem és azt saját nevemen tovább vezetem.

Liesingi sör, jó borok és izletes konyha,

ugyszintén a legpontosabb kiszolgálás.

Számos látogatást kér

Weninger János
vendéglős.

Vasárnap, 1914. évi május hó 3-án

a sopronbánfalvi „HARMONIA“ férfitársaság közreműködésével az „Alm“-hoz címzett vendéglőben nagy

ünnepélyes kerti mulatság

tartatik. A zenét egy kitünő vidéki zenekar szolgáltatja.

Belépő-díj 30 fillér.

Liesingi sör, jóminőségű borok, izletes konyha. Pontos kiszolgálásról gondoskodik és számos látogatásért esedezik

Horváth Antal
„Alm“-vendéglős.

Legújabb rendszerű

Peronospora-permetező

mindennemű kellekek a legolcsóbb árak mellett állandóan raktáron. **GALCSEK JÓZSEF** építészeti bádogos és peronospora-permetező készítő Sopron, Várkerület 10. sz. és Szt.-Lélek-utca 3. sz.

Az Erzsébet-kerti vendéglő

1914. évi május hó 2-án

megnyilt.

A n. é. közönség kedvelt találkozó helye.

Kitünő italok, állandóan hideg és meleg ételek, pontos kiszolgálás, jóhírnevű nemzeti zenekar.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Krausz János
vendéglős.

Eladó villa

mely téli lakásnak is használható, szép előnyös fekvéssel, nagy gyümölcsössel. Cím e lap kiadóhivatalában.

Hirdetések

e lapban nagy eredménnyel járnak! Olcsó árak!

Egy jókarban levő irodai

álló íróasztal

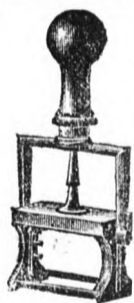
megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Strohmayer Ferenc

kárpitos és diszitő

SOPRON, SZENT-GYÖRGY-UTCA 17. SZÁM.

Elvállal mindennemű stilben berendezéseket a legegyszerűbbtől a legfinomabbig. Mindenféle javítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek. Tervrajzzal és költségvetéssel szívesen rendelkezésre állok.

Mayer Frigyes

ruggyanta-bélyegző gyára

SOPRON

ÚJTELEKI-UTCA 46. SZÁM

A legjobb és legolcsóbb árak!

PIRI ÉS SZÉKELY

KÖNYVNYOMDA ○○
KÖNYVKÖTÉS ZET ○
VONALZÓINTÉZET

SOPRON, HÁROMHÁZTÉR

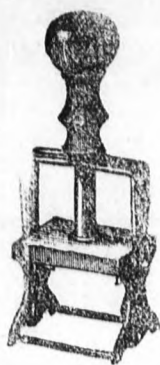
(a városház mellett)

Telefon 394.

Elvállaljuk az összes nyomdai munkák elkészítését, u. m.: műveket, hírlapokat, folyóiratokat, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat, cégkártyákat, falragaszokat, rőpiratokat stb.

Az összes könyvkötő- és vonalzási munkákat a legpontosabb kivitelben, olcsó áron vállaljuk.

Üzleti könyvek raktáron

A legszebb és legolcsóbb

ruggyanta- bélyegzőt

legjobb anyagból készít

Váradi Ignác

Sopron, Ötvös-utca 8. sz.

Alapított 1773. — Telefon 113.

Irógép-szallag s kellékek dús raktára.

Hová menjünk szórakozni?

Fel az „Alm“ vendéglőbe, mely a soproni közönség kedves kiránduló helye.

Liesingi sör, jó borok és izletes ételek, úgyszintén a legpontosabb kiszolgálás.

Számos látogatást kér Horváth Antal „Alm“-vendéglős.

TÖPFL ANTAL

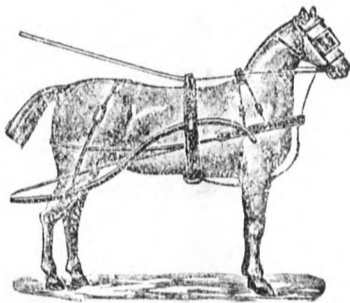
diszletfestő és mázoló

Szélmalom-utca 6. SOPRON. Rákóczy-utca 17.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, mint templomfestéseket stb. minden kivitelben, a legegyszerűbbtől a legfinomabb és művészi kivitelig. Kívánatra tervrajz és költségvetés.

TAKÁCS GYULA :: SOPRON.

Ajánlja magát mindennemű a szakmájába vágó munkák pontos és jótállás melletti kivitelére.

Nagy választék utazó táskákban, bőröndökben és nyereg-fölszerelésekben.

Javítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Habermann Gyula

Sopron, Várkerület 81. sz.

Telefon-szám 371.

Alkalmi ajándékok!

Olcsó árak!

Figyelmes kiszolgálás!

Ajánlja nagy raktárát norinbergi, diszmű- és játékarukban. Berndorfi evőeszközök és fémárak gyári árban. Utazó kosarak, bőröndök és kézi táskák minden kivitelben. —

Különféle sport-cikkek, tenniseraketek és labdák, futballok, bel- és külföldi gyártmányok.

Acélárak, ollók és zsebkések, borotva-készülékek a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségben. Francia illatszerek nagy választékban. Kefeárak, fésűk és toilett-tükrök csakis elsőrangú gyártmányok jótállás mellett.

Helyiség-változtatás. Értesitem az igen tisztelt üzletfeleimet és a nagyérdemű közönséget, hogy a

művirág-kereskedésemet

a Színház-utca 1. sz. házból a Színház-utca 11. sz. házba (Jányféle ház) helyeztem át. Ezen alkalommal vállalatomat a modern követelményeknek megfelelően megnagyobbítottam, hogy a jövőben gazdag választéku modern, finom francia virágkülönlegességekkel szolgálhassak. Szíves pártfogást kérve, maradok kiváló tisztelettel Fleischmann Lipót

művirágkészítő.